

В. М. Клименко, О. В. Захарчук, В. В. Вакуленко, А. С. Досаєва

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ХІРУРГІЇ

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: мотивація навчальної та професійної діяльності, розвиток мотивації, студентський гурток, медичні виші.

Наведено досвід організації роботи наукового студентського гуртка з факультетської хірургії. Показано, що залучення студентів у позааудиторний час до вивчення хірургії сприяє формуванню професійної мотивації та навичок, стимулює засвоєння сучасних інформаційних технологій у медицині і підвищує результати успішності.

Формирование профессиональной мотивации студентов при изучении курса факультетской хирургии

В. Н. Клименко, А. В. Захарчук, В. В. Вакуленко, А. С. Досаєва

Описан опыт организации работы научного студенческого кружка по факультетской хирургии. Показано, что привлечение студентов во внеаудиторное время к изучению хирургии способствует формированию профессиональной мотивации и навыков, стимулирует освоение современных информационных технологий в медицине и повышает результаты успеваемости.

Ключевые слова: мотивация учебной и профессиональной деятельности, развитие мотивации, студенческий кружок, медицинские вузы.
Запорожский медицинский журнал. – 2014. – №1 (82). – С. 107–108

Formation of professional motivation of students in the study of the course of Faculty Surgery

V. M. Klimenko, O. V. Zakharchuk, V. V. Vakulenko, A. S. Dosaieva

The experience of working in student academic section of Faculty Surgery was discussed in the article. It was shown that the involvement of students in extracurricular time to the study of surgery promotes formation of professional motivation and skills, stimulates development of modern information technologies in medicine and improves employee performance.

Key words: motivation for educational and professional activity, development of motivation.

Zaporozhye medical journal 2014; №1 (82): 107–108

Характерною рисою сучасного суспільства є безпрецедентний попит на освіту, зумовлений дедалі зростаючим усвідомленням її вирішального значення для подальшого соціально-культурного та економічного розвитку такого майбутнього, в якому знання відіграватимуть вирішальну роль. Процвітання держави забезпечує інтелектуальний розвиток суспільства, тому удосконалення системи вищої освіти в Україні є невід'ємною складовою розвитку нашої країни [5,8].

Забезпечення високої якості підготовки фахівців, визнання країнами-учасниками Болонського процесу дипломів про вищу освіту, сприяння мобільності студентів – найважливіші завдання вітчизняної системи освіти.

Однією з умов конкурентоспроможної вищої медичної освіти є стимулювання клінічного мислення студентів, застосування міждисциплінарних підходів при наділенні їх знаннями, вміннями, навичками [4,6,7].

Основним принципом підготовки такого фахівця є використання інноваційних технологій на всіх етапах опанування фундаментальних, клінічних і гігієнічних дисциплін, що забезпечує формування у майбутнього спеціаліста глибоких теоретичних знань, надійних практичних умінь і навичок [3,7,9]. Значний потенціал у цілісній системі професійної підготовки лікарів у Запорізькому державному медичному університеті (ЗДМУ) належить науково-дослідницькій

діяльності студентів, що сприяє, насамперед, розвитку творчого мислення студентської молоді, яка є головною метою реформування української системи вищої освіти на засадах кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

МЕТА РОБОТИ

Вивчити вплив роботи студентського наукового гуртка з факультетської хірургії на формування професійної мотивації студентів.

Досвід ЗДМУ дає змогу окреслити принципи, на яких базується науково-дослідницька робота студентів:

- залучення студентів до науково-дослідницької роботи є безперервним, починаючи з першого і закінчуючи останніми роками навчання;
- система науково-дослідницької роботи включає як теоретично-практичну підготовку студентів, що здійснюється відповідно до навчального плану, так і години самостійної роботи у поза навчальний час;
- тематика наукових досліджень студентів пов'язана з науковим напрямом роботи кафедр і професорсько-викладацького складу ЗДМУ;

Важливою формою організації науково-дослідницької роботи студентів ЗДМУ є функціонування студентського наукового товариства та його структурних підрозділів – гуртків. Як вважають студенти, саме участь у роботі гуртків є одним із факторів, що сприяє удосконаленню і розвитку

творчого потенціалу їхньої особистості у безперервному процесі освіти.

У 2011 р. на базі кафедри факультетської хірургії ЗДМУ розробили пробний план проведення занять гуртка. Залучили 80 студентів I–VI курсів медичного, педіатричного та міжнародного факультетів.

Завданнями гуртка факультетської хірургії було не тільки поглиблене вивчення хірургії, але й отримання практичних навичок, що важливо, насамперед, для формування у майбутнього лікаря таких рис характеру, як цілеспрямованість, амбітність, рішучість.

Для реалізації завдань створили 11 груп україно- і російськомовних студентів відповідно до курсу та одну англomовну групу зі студентів іноземного факультету.

Особливість роботи гуртка полягає в тому, що студенти самостійно вивчають дисципліну, користуються допомогою викладачів кафедри, співпрацюють зі студентами інших наукових гуртків ЗДМУ та медичних вищих навчальних закладів України.

Нині основним джерелом прогресу є взаємодія людини з людиною, внутрішній розвиток особистості, випробування знань, що здатні змінити не лише довкілля, але й людей. Поява Інтернету сприяла встановленню рівних умов для доступу до інформації. Інтернет як базова інформаційно-комунікативна інновація надає безліч можливостей кожному студенту [1,2]. Члени гуртка широко використовують такі можливості мережі:

- доступ до електронних варіантів наукових збірників, публікацій, монографій, іноземних наукових джерел;
- доступ до каталогів періодичних наукових видань;
- користування бібліотеками у режимі on-line;
- перегляд наукових відеороликів;
- участь у наукових конференціях;
- зустрічі «студент-викладач» on-line;
- створення сторінок у соціальних мережах для швидкого обміну інформацією.

Моніторинг 2012–2013 р. засвідчив, що майже 85% студентів покращили результати навчання з дисциплін: оперативна хірургія та топографічна анатомія, пропедевтика внутрішніх хвороб, загальна хірургія, факультетська хірургія, госпітальна хірургія.

Щорічно члени гуртка факультетської хірургії беруть участь у студентських наукових конференціях із міжнародною участю, отримують призові місця.

ВИСНОВКИ

Науково-дослідницька діяльність студентів є невід'ємною складовою навчально-виховного процесу ЗДМУ і забезпечує формування та розвиток студентів як творчих особистостей, які здатні на науковій основі розв'язувати завдання, дає можливість значно підвищити рівень професійної підготовки спеціалістів.

Студентське самоврядування стало важливим чинником удосконалення навчально-виховного процесу, який спрямований на якісне навчання європейського рівня та сприяє досягненню відповідності випускників до нових вимог суспільства.

Науково-дослідницька робота студентів сприяє формуванню навичок, що будуть потрібні протягом усього життя: самостійність мислення, вміння цілеспрямовано працювати, самостійно вирішувати завдання, що виникають у роботі хірурга.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Вороненко Ю.В.* Електронні навчальні посібники для відображення медичних процедурних знань: принципи, етапи створення, методологія / Ю.В. Вороненко, О.П. Мінцер, В.В. Краснов. – К., 2009. – 160 с.
2. Впровадження сучасних освітніх технологій в навчальний процес вищих медичних закладів України / В.О. Бенюк [та ін.] // Медична освіта. – 2012. – № 3. – С. 20–22.
3. *Ковальчук В.Я.* Впровадження новітніх методик і систем навчального процесу в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Я. Горбачевського / В.Я. Ковальчук // Медична освіта. – 2009. – № 2. – С. 10–14.
4. *Кочетова Л.В.* Методические подходы к преподаванию курса общей хирургии / Л.В. Кочетова, Ю.С. Винник // Современные проблемы науки и образования. – 2009. – № 2. – С. 42–43.
5. Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі: матеріали X ювілейної Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю (м. Тернопіль, 18–19 квітня 2013 р.): у 2 ч. / Терноп. держ. мед. ун-т ім. І.Я. Горбачевського. – Тернопіль: ТДУ, 2013. – 700 с.
6. *Медведевко Н.В.* Модульно-рейтинговая технология оценки достижений студентов вуза / Н.В. Медведевко // Стандарты и мониторинг в образовании. – 2008. – № 1. – С. 18–22.
7. *Мілерян В.С.* Методичні основи підготовки і проведення навчальних занять в медичних вузах: методичний посібник / В.С. Мілерян. – К.: Хрещатик, 2004. – 80 с.
8. Наказ МОЗ України «Про затвердження Концепції розвитку вищої медичної освіти в Україні» від 12.09.2008 р. № 522/51.
9. Хірургія (практичні заняття): навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. IV рівня акредит. / [під ред. Я.С. Березницького]. – Дніпропетровськ, 2006. – 127 с.

Відомості про авторів:

Клименко В.М., д. мед. н., професор, зав. каф. факультетської хірургії, Запорізький державний медичний університет, E-mail: vnklimenko@mail.ru.

Захарчук О.В., к. мед. н., асистент каф. факультетської хірургії, Запорізький державний медичний університет.

Вакуленко В.В., к. мед. н., асистент каф. факультетської хірургії, Запорізький державний медичний університет.

Досаєва А.С., студентка VI курсу, I медичний факультет, Запорізький державний медичний університет.

Поступила в редакцію 18.11.2013 г.